

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PROSTOR IN ENERGIJO

Dunajska c. 48, P.P.653, 1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon: (01) 47 87 400 • Telefaks: (01) 47 87 422

Številka: 345-01-2/2004

Datum: 30. januar 2004

ZADEVA: Mnenje in stališča MOPE na posredovane pripombe nevladnih organizacij na predlagano strukturo Nacionalnega programa varstva okolja (NPVO)

Ministrstvo za okolje, prostor in energijo je skladno s sprejetim sklepom na delovnem srečanju MOPE-NVO z dne 23.12.2003 v okviru »Procesa sodelovanja okoljskih NVO v pripravi NPVO« prejelo do roka (15.1.2004) na predlagano strukturo NPVO pripombe štirih okoljskih NVO in sicer:

- Društvo Fokus,
- Umanotera,
- Inštitut za ekologijo,
- Zveza potrošnikov Slovenije (ZPS).

Za posredovane pripombe in predloge se iskreno zahvaljujemo in v nadaljevanju podajamo podrobnejše obrazložitve predlagane strukture in stališča v zvezi s tem.

Osnovno izhodišče za predlagano strukturo NPVO je novela Zakona o varstvu okolja (ZVO - predlog sprejet na Vladi RS, 27.11.2003), ki v 34. členu nalaga pripravo in vsebino NPVO. Pri tem je bilo treba upoštevati tudi referenčni dokument Evropske Skupnosti na tem področju, in sicer Šesti okoljski akcijski program (Decision No 1600/2002/EC of the European Parliament and of the Council of 22 July 2002 laying down the Sixth Community Environment Action Programme), saj gre za izpolnjevanje harmonizacijske obveznosti RS do Evropske unije.

Predlog strukture NPVO obsega 9 poglavij, pri čemer bo 1. poglavje opredelilo formalne podlage za pripravo NPVO, osnovna izhodišča in namen NPVO. Gre za najpomembnejši strateški dokument na tem področju, ki določa ključne okoljske cilje in prednostne naloge na oceni stanja okolja in prevladujočih trendov, ter predstavlja izhodišče za okoljsko razsežnost trajnostnega razvoja.

2. poglavje: Načela in strateške usmeritve (Umanotera, ZPS)

V tem poglavju bodo poleg osnovnih načel predstavljene tudi strateške usmeritve, cilji in instrumenti na področju varstva okolja.

Glede na to, da so načela in terminologija podrobneje opredeljena v ZVO menimo, da mora poglavje ostati celovito, namenjeno predvsem strateškim usmeritvam RS in pristopom za doseganje ciljev. Poudarek je na naslednjih temah:

- aktivno sodelovanje v okviru Evropske skupnosti pri razvoju nove, skupne zakonodaje in dopolnjevanje obstoječe ter popolna implementacija obstoječe,
- prekinitev povezave med pritiski na okolje in gospodarsko rastjo,

- integracija okolja v sektorske politike, tudi z instrumentom celovitih presoj vplivov programov in planov na okolje,
- spodbujanje trajnostne proizvodnje in potrošnje,
- spodbujanje primernejšega ravnanja podjetij z okoljem in obveščanje javnosti o vplivih njihovih dejavnosti na okolje
- dvig okoljske ozaveščenosti in dialog z vsemi deležniki in sodelovanje javnosti,
- izboljšanje znanja z raziskavami in razvojem tehnologij za okolje
- zagotavljanje podatkov in informacij o stanju in spremembah v okolju,
- uporaba ekonomskih instrumentov.

3. poglavje: Stanje okolja (Umanotera)

V poglavju bodo izpostavljeni predvsem problemi in negativni trendi na nekaterih področjih varstva okolja, na katere je opozorilo Poročilo o stanju okolja 2002, pa tudi poročila drugih organizacij.

»Informacijska luknja« za boljšo oceno stanja in sprememb v okolju je bila zaznana ob pripravi Poročila o stanju okolja 2002 in se že sistematično odpravlja.

4. poglavje: Cilji in ukrepi (Umanotera, društvo Focus)

V poglavju bodo določeni cilji in programi ukrepov (investicijski, institucionalni, izobraževalni) za doseg zastavljenih ciljev.

Štiri osnovna prednostna področja so prevzeta iz 6. okoljskega akcijskega programa EU, znotraj katerih so prednostni programi in ukrepi določeni glede na slovenske razmere.

NPVO ne bo posebej obravnaval drugih sektorjev, ki imajo vpliv na okolje, pač pa so ukrepi, ki zadevajo sektorje vključeni v predlagane programe ukrepov. Vsekakor zasluži sektor promet, kot vir mnogih emisij v zrak z precej negativnimi trendi, posebno pozornost (predlog društva Focus po vključitvi posebnega področja Promet). Zato je vrsta ukrepov, ki zadevajo ta sektor vključena v Operativni program za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov ter v programe na področju kakovosti zraka in emisij v zrak.

Glede področja klimatskih sprememb je potrebno poudariti, da se zavedamo resnosti in odgovornosti za preprečevanje klimatskih sprememb in njihovih posledic. Zato sta cilja na tem področju tudi vzpostavitev sistema izdelave evidenc emisij toplogrednih plinov in predvsem vzpostavitev sistema za spremljanje izvajanja Operativnega programa zmanjševanja emisij toplogrednih plinov.

Poglavje vključuje sedem operativnih programov, ki so že sprejeti, in sicer na področju klimatskih sprememb, ravnanja s haloni in CFC ter štiri operativne programe na področju ravnanja z odpadki (ravnanje z embalažo, odpadnimi olji, baterijami in akumulatorji ter PBB/PCT). Programi so s svojimi cilji in ukrepi v NPVO že operativni (se izvajajo) in vključeni v NPVO zaradi njihovega spremljanja izvajanja in učinkovitosti. Predvideno je namreč vmesno poročilo o izvajanju NPVO in morebitna revizija ciljev in ukrepov.

Ostali programi ukrepov, ki so zajeti v poglavju so bodisi v pripravi, bodisi so samo napovedani za pripravo v času veljave NPVO (do konca leta 2008). Za vse te programe ukrepov bo zagotovljena transparentnost postopka in sodelovanje javnosti na način, kot to že poteka v primeru priprave NPVO, ki naj bi veljal za model dobre prakse. Tako se v kratkem pričakuje javna predstavitev in obravnava dveh operativnih

programov, in sicer na področju odlaganja odpadkov in odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda.

5. poglavje: Javne službe varstva okolja (ni pripomb oz. predlogov)

6. poglavje: Mednarodne aktivnosti (Umanotera)

Poglavje bo zajemalo ukrepe v okviru obveznosti ratificiranih mednarodnih pogodb in programov EU ter tudi program predvidenih postopkov ratifikacij za mednarodne pogodbe, ki še niso ratificirane.

Predlog novega poglavja: Okolje in javna uprava (Umanotera)

Vsebine, ki naj bi bile vključene v novo predlagano poglavje, so predvidene kot del 2. poglavja, ki bo poleg osnovnih načel in usmeritev obsegal tudi instrumente v podporo izvajanja programa. Nekateri predlagani elementi, kot npr. krepitev lokalnih skupnosti za bolj učinkovito izvajanje predpisov v njihovi pristojnosti, pa so sestavni del operativnih programov, ki zadevajo ukrepe, za katere so zavezanci lokalne skupnosti.

7. poglavje: Izobraževanje, obveščanje in sodelovanje javnosti (Umanotera, Inštitut za ekologijo, ZPS)

Na podlagi prejetih pripomb oz. predlogov smo spremenili naslov 7. poglavja. Predlog novega naslova je »**Komuniciranje in izobraževanje**«. Spremenjena je tudi notranja struktura poglavja, ki po novem predlogu obsega pet podpoglavij:

- *obveščanje,*
- *dostop do informacij,*
- *ozaveščanje,*
- *sodelovanje javnosti pri odločanju ter*
- *vzgoja in izobraževanje.*

V okviru omenjene spremenjene notranje strukture bodo med cilji in ukrepi zajeti vsi posredovani predlogi vsebin in dejavnosti.

Predloga za spremembo naslova poglavja (Umanotera, Inštitut za ekologijo) »Krepitev nevladnega sektorja« in »Delovanje organizirane javnosti« zožujeta vsebino tega poglavja zgolj na organizirano javnost oz. nevladne organizacije, ki so resda med pomembnejšimi, ne pa edini partner pri oblikovanju in izvajanju okoljskih odločitev. Poleg tega struktura poglavja sledi dejavnostim komuniciranja in izobraževanja, in ne deležnikom in ciljnim javnostim, ki v teh dejavnostih sodelujejo. Pri tem pa bo NVO-jem v okviru poglavja in podpoglavij namenjen še poseben poudarek.

8. poglavje: Financiranje (ZPS)

Poglavje bo povzemalo sredstva in vire sredstev, vključno z ekonomskimi instrumenti, ki pa bodo podrobneje predstavljeni v posameznih programih ukrepov po prednostnih področjih.

9. poglavje: Spremljanje izvajanja (Umanotera)

Glede spremljanja izvajanja NPVO je predvideno poročilo na polovici veljavnosti programa (predvidoma 2 leti po začetku veljavnosti), in sicer na podlagi izračuna in

analize nabora indikatorjev po področjih glede na zapisane cilje. V primeru neizvajanja programa so spremembe in dopolnitve programa nujne. Glede na veljavnost NPVO (predvidoma do leta 2008), bo potrebno opredeliti tudi način in program za NPVO za prihodnje obdobje.

Iz zgoraj navedene obrazložitve sledi, da se osnovna poglavja ne spreminjajo, razen naslova 7. poglavja, dodatne vsebine, ki so bile predlagane po posameznih področjih pa se v največji možni meri vključijo v navedeno dispozicijo.

mag. Inga Turk
vodja projekta priprave NPVO

mag. Radovan Tavzes
DRŽAVNI SEKRETAR